

Poznámky:

1. Předkládaná kniha je jen jedním z příkladů širší vlny zájmu o společné zkoumání těchto dvou oborů. Ve stejné době vyšly mj. Hathaway, Oona A. a Koh, Harold H., eds. 2005. *Foundations of International Law and Politics*. New York: Foundation Press; Sriram, Chandra L. a Raffo, Veronica I. 2007. *International Law and International Relations: Bridging Theory and Practice*. London: Routledge; Reus-Smit, Christian. 2004. *The Politics of International Law*. Cambridge: Cambridge University Press. Nelze opomenout také zvláštní vydání časopisu *International Organization* 54 (2000), které se věnovalo výhradně tématu legalizace mezinárodní politiky.
2. Blíže viz Landman, Todd. 2006. *Studying Human Rights*. New York: Routledge; Landman, Todd. 2005. *Protecting Human Rights: A Comparative Study*. Washington DC: Georgetown University Press; Hathaway, Oona A. 2002. „Do Human Rights Treaties Make a Difference?“ *The Yale Law Journal* 111, č. 8, 1944–1962.
3. Jak činí např. Bass, Gary J. 2001. *Stay the hand of vengeance: The Politics of War Crime Tribunal*. Princeton: Princeton University Press, kdy např. na str. 15 ilustruje realismus prohlášením Goeringa, že kdyby vyhráli válku Němci, byli by to spojenci, kdo by byl postavený před válečný tribunál.
4. Po vzoru mj. debaty odehrávající se na stránkách časopisu *International Security* (číslo Winter 1994 – Summer 1995), kterou rozproudil současný vlivný realista John J. Mearsheimer, na jehož článek následně reagovali Robert Keohane, John Ruggie, Alexander Wendt, aby uzavíral opět J. Mearsheimer.

Lubomír Majerčík
Evropský soud pro lidská práva

Lukáš Valeš:

ZROD DEMOKRATICKÝCH POLITICKÝCH SYSTÉMŮ OKRESŮ KLATOVY, DOMAŽLICE A TACHOV A JEJICH VÝVOJ V 90. LETECH 20. STOLETÍ

Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství
Aleš Čeněk, 2007. 287 stran.

Monografie Lukáše Valeše z brněnské Newton College zaujme na první pohled rozsáhlým názvem, který však naprosto přesně odpovídá obsahu publikace. Ani toto dílo svým záběrem nezapadá (stejně jako Čmejrková kniha *Obce a regiony jako politický prostor*) do mainstreamu politologického výzkumu lokální politiky a již úvodní kapitoly napovídají, že koncepce celého textu představuje přínos rovněž v otázkách regionálního rozvoje.

Celý první pilíř práce je věnován komplexní charakteristice vybraných okresů, v jejímž rámci se politolog Valeš s pomocí spoluautorů Jakuba Bartůška a Jiřího Martínka zabývá nejen teritoriálním, správním, historickým, demografickým a socioekonomickým vymezením okresů Klatovy, Domažlice a Tachov, ale stranou neponechává ani charakteristiku geomorfologie či podnebí daného regionu. Jedním z vrcholů této části práce je analytický popis sídelní struktury jednotlivých okresů, na který autor aplikuje Rokkanův koncept štěpné linie centrum-periferie. Periferní postavení okresu Tachov vedle geografické polohy a špatných ekonomických ukazatelů podtrhuje rovněž poválečný demografický ořes a s ním související vzdělanost, religiozita a preference hodnot.

Druhá část knihy se věnuje samotnému zrodu politických systémů výše uvedených okresů v roce 1989, přičemž autor vedle úrovně okresní zahrnuje i úroveň komunální – zejména v analýze „revolučních“ událostí

v okresních městech Klatovy, Domažlice a Tachov. Lukáš Valeš zde navazuje na svá dřívější díla (např. *Listopad 89 v Klatovech aneb Klatovy v přelomových letech 1989/90*), přičemž hlavní použitou metodu představují kvalitativní rozhovory s aktéry revolučních událostí. Přínosem je autorova typologie lokálních aktérů listopadové tranzice, v jejímž rámci rozlišil sedm typů (skupin) aktérů demontáže komunistického režimu. Události roku 1989 se autorovi díky použité metodě podařilo popsat velmi plasticky, příkladem může být dumasovsky emocionální popis příchodu MUDr. Hynka Faschingbauera na jím zorganizovanou první protirežimní demonstraci v Domažlicích (Valeš zde cituje z *Domažlicka*). Závěr druhé části je věnován místním demokratickým tradicím a hodnotám, které jsou rozděleny do třech základních okruhů a které představují odrazový můstek k „volební části“ práce.

Třetí část práce (kterou autor rozdělil do kapitol 3–10) se zabývá vývojem politických systémů zahrnutých okresů v období 1990–1998. Těžištěm je analýza kandidátních listin a výsledků voleb. Valeš se zde věnuje volbám do ČNR v letech 1990 a 1992, volbám do Poslanecké sněmovny v letech 1996 a 1998, volbám do Senátu v roce 1996 a především komunálním volbám v letech 1990, 1994 a 1998. Autor zde vychází především ze svých znalostí volební geografie a především reálií zahrnutého regionu, čímž navazuje na předchozí dvě části monografie. Na základě analýzy kandidátních listin a senátorských nominací jsou popsány personální proměny i proces „profesionalizace“ lokální a regionální politiky. Velmi pečlivě jsou analyzovány volební výsledky dle dat Českého statistického úřadu, přičemž autor je nezřídka dává do souvislosti s demografickými a socioekonomickými charakteristikami popsanými v první části práce. Zatímco popis volebních kampaní pro parlamentní volby může pro někoho díky citacím z lokálního a regionálního tisku vyznít normativně,

stejná doplňková metoda přispívá k přesnému zachycení povahy politické soutěže na komunální úrovni a tvorby lokálních koalic. Právě vzhledem ke stále nedostatečnému stavu poznání lokální politiky představuje analýza komunálních voleb včetně struktur kandidátních listin výrazný přínos ve výzkumu voličského chování při výběru obecních a městských zastupitelů.

Tím se zároveň dostáváme k celkovému zhodnocení předmětné práce, která představuje finální výstup stejnojmenného grantu GAČR. Kniha bezpochyby představuje průřezové dílo z hlediska zaměření autora, obsaženo je tranzitologické téma roku 1989, problematika komunálních voleb a volební geografie, stejně jako otázka regionálního rozvoje autorovy „rodné hroudy“, která se prolíná celým Valešovým dílem. Všechna uvedená témata však v předložené monografii tvoří kompaktní celek, jehož části se vzájemně prolínají. Kniha je cenným přínosem v oblasti regionálního rozvoje, přičemž představuje vítaný krok k multidisciplinárnímu přístupu v politické vědě. O problematice voličského chování v komunálních volbách již řeč byla, zbývá tedy pouze dodat, že kniha především ukazuje to, co je obsaženo i v jejím názvu – zrod a vývoj četných aspektů české politiky na různých úrovních na příkladu tří příhraničních okresů. Vypovídací hodnota práce tak zdaleka není ohraničená pouze na vybraný periferní region. Kniha je využitelná především pro studenty a odborníky v oborech politologie a regionální rozvoj.

Petr Jüptner

Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy